

TỈNH ỦY NINH BÌNH
BAN TUYÊN GIÁO

*

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Ninh Bình, ngày 23 tháng 02 năm 2022

Số 413 - CV/BTGTU

V/v gửi đề cương tuyên truyền kỷ niệm
200 năm danh xưng Ninh Bình

- Kính gửi:
- Các huyện ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc;
 - Các sở, ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh;
 - Báo Ninh Bình, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh;
 - Hội Nhà báo tỉnh, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh;
 - Ban Tuyên giáo các huyện, thành ủy, đảng ủy trực thuộc.

Thực hiện chủ trương lồng ghép nội dung kỷ niệm 200 năm danh xưng Ninh Bình và kỷ niệm 30 năm tái lập tỉnh Ninh Bình theo Thông báo số 600-TB/TU, ngày 16/2/2022 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy;

Để kịp thời triển khai tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, phổ biến rộng rãi tới cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân về kỷ niệm 200 năm danh xưng Ninh Bình (1822 - 2022) và 30 năm tái lập tỉnh Ninh Bình (01/4/1992 - 01/4/2022), Ban tuyên giáo Tỉnh ủy phối hợp biên soạn **Đề cương tuyên truyền về 200 năm danh xưng Ninh Bình** (gửi kèm theo).

Đề nghị các địa phương, cơ quan, đơn vị sớm triển khai tuyên truyền, gắn với Đề cương tuyên truyền kỷ niệm 30 năm tái lập tỉnh Ninh Bình.

Nơi nhận:

- Như kính gửi,
- Lãnh đạo Ban,
- Lưu VT, Phòng TT-BC-XB.

K/T TRƯỞNG BAN

PHÓ TRƯỞNG BAN THƯỜNG TRỰC

Nguyễn Xuân Hải

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN 200 NĂM DANH XUNG NINH BÌNH

Ninh Bình có địa hình rất đa dạng kết hợp hài hòa giữa rừng, núi, sông hồ, đất ngập nước, đồng bằng và duyên hải, với 3/4 diện tích là đồi núi, với diện tích tự nhiên gần 1.400km², dân số trên 973.000 người; nằm ở vùng cực Nam của đồng bằng sông Hồng - vùng kinh tế trọng điểm phía Bắc, trên tuyến giao thông huyết mạch Bắc - Nam, gần Thủ đô Hà Nội.

Ninh Bình là vùng đất giàu tiềm năng về tài nguyên thiên nhiên, giàu truyền thống lịch sử văn hoá, là mảnh đất thiêng, từng là Kinh đô của Nhà nước phong kiến trung ương tập quyền đầu tiên của nước ta, là nơi phát tích của ba vương triều: Đinh, Tiền Lê và Lý. Đặc biệt, năm 2014, Quần thể danh thắng Tràng An đã được tổ chức UNESCO ghi danh là Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới - Di sản hỗn hợp đầu tiên của Việt Nam và Đông Nam Á.

Qua các tài liệu của Viện Sử học, của các nhà nghiên cứu và theo phần viết về tỉnh Ninh Bình tại 3 tài liệu ¹ - ***Danh xưng Ninh Bình chính thức có từ năm 1822 (năm Minh Mệnh thứ ba) đến nay tròn 200 năm***. Trước khi có danh xưng Ninh Bình, nơi đây là một vùng đất cổ có con người cư trú rất sớm từ thời đại đồ đá cũ mà dấu tích còn lưu lại ở các di chỉ Thung Lang (Tam Điệp), hang Đấng Đấng (Cúc Phương).

Miền đất này đời Tần (255-207 trước công nguyên) thuộc Tượng quận. Trong giai đoạn Bắc thuộc lần thứ 2 dưới đời nhà Hán, thuộc quận Giao Chỉ, đời Ngô và đời Tấn thuộc Giao Châu, đến cuối đời Lương là châu Trường Yên cũng thuộc Giao Châu.

Khi Đinh Bộ Lĩnh đánh dẹp và thu phục xong 12 sứ quân, thống nhất đất nước lập nên triều Đinh (968-980) đóng đô ở Hoa Lư thì đất này gọi là châu Đại Hoàng của nước Đại Cồ Việt. Đến đời Tiền Lê gọi là châu Trường Yên. Đời nhà Lý gọi là phủ Trường Yên, sau gọi là châu Đại Hoàng nước Đại Việt. Đầu đời Trần gọi là Lộ, sau đổi là Trấn Trường Yên. Năm Quang Thái thứ 10, đời Trần Thuận Tông, đổi thành Trấn Thiên Quan. Thời kỳ thuộc Minh gọi là châu Trường Yên.

Đời Thiệu Bình dưới triều Lê Thái Tông chia làm 2 phủ Trường Yên và Thiên Quan thuộc về trấn Thanh Hoa. Đời Hồng Đức, Lê Thánh Tông cho nhập 2 phủ ấy vào Sơn Nam Thừa Tuyên. Đời nhà Mạc, gọi 2 phủ này là Thanh Hoa ngoại trấn, ngăn cách với

¹ Sách Đại Nam nhất thống chí, tập 3, Nxb Thuận Hóa, 1992;

Bộ lịch sử địa lý “Đông Khánh dư địa chí, Nxb Thế giới, 2002;

Sách “Ninh Bình toàn tỉnh địa chí khảo biên” của Danh nho Nguyễn Tử Mẫn.

Thanh Hoa nội trấn bởi dãy núi Tam Điệp. Sau khi nhà Mạc bị tiêu diệt, nhà Lê đem 2 phủ Trường Yên và Thiên Quan nhập vào Thanh Hoa gọi là Thanh Hoa ngoại trấn. Thời Tây Sơn cũng gọi là Thanh Hoa ngoại trấn thuộc Bắc thành.

Dưới triều Nguyễn, năm Gia Long thứ 5 (1806) đổi Thanh Hoa ngoại trấn thành đạo Thanh Bình. Năm Minh Mệnh thứ 3 (1822), đổi tên đạo Thanh Bình thành đạo Ninh Bình. Danh xưng Ninh Bình có từ đó. Năm Minh Mệnh thứ 10 (1829), mới chính thức đổi làm trấn Ninh Bình.

Năm Minh Mệnh thứ 12 (1831) đổi trấn Ninh Bình thành tỉnh Ninh Bình. Tỉnh Ninh Bình dưới triều Nguyễn có 2 phủ gồm 7 huyện: Phủ Yên Khánh gồm 4 huyện Yên Khánh, Yên Mô, Gia Viễn và Kim Sơn. Phủ Thiên Quan gồm 3 huyện Phụng Hoá, Yên Hoá và Yên Lạc.

Sau ngày thống nhất đất nước, ngày 27/12/1975, tại Kỳ họp thứ 2, Quốc hội khoá V ra Nghị quyết hợp nhất tỉnh Ninh Bình và tỉnh Nam Hà thành tỉnh Hà Nam Ninh. Ngày 26/12/1991, tại Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khoá VIII ra Nghị quyết tách tỉnh Hà Nam Ninh thành 2 tỉnh Nam Hà và Ninh Bình. Ngày 01/4/1992, tỉnh Ninh Bình chính thức hoạt động theo đơn vị hành chính mới, gồm 5 huyện: Hoàng Long, Gia Viễn, Hoa Lư, Tam Điệp, Kim Sơn và 2 thị xã: Ninh Bình, Tam Điệp. Tháng 11/1993, huyện Hoàng Long được đổi tên thành huyện Nho Quan. Tháng 7/1994, Chính phủ ra Nghị định số 59 về việc sát nhập thôn Đông Thôn, xã Yên Lâm vào xã Yên Thái, thành lập huyện Yên Khánh, đổi tên huyện Tam Điệp thành huyện Yên Mô thuộc tỉnh Ninh Bình. Ngày 7/02/2007, Chính phủ ban hành Nghị định số 19/2007/NĐ-CP, thành lập thành phố Ninh Bình trực thuộc tỉnh. Ngày 10/4/2015, Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa XIII ban hành Nghị quyết số 904/NQ-UBTVQH, thành lập thành phố Tam Điệp trực thuộc tỉnh.

Hiện nay, tỉnh Ninh Bình có 02 thành phố và 6 huyện với 143 đơn vị hành chính cấp xã, bao gồm 119 xã, 17 phường và 7 thị trấn./.